

Raadsvoorstel

Status: Opiniërend

Agendapunt:	4
Onderwerp:	Gebiedsscan platteland en vervolproces plattelandsvisie
Datum:	29 augustus 2023
Portefeuillehouder:	A.J. Ramerman
Decosnummer:	1621
Informant:	Marit Gorter m.gorter@dalfsen.nl (06 406 92 920)

Doel:

U wordt gevraagd uw opinie te geven over:

1. De uitgevoerde gebiedsscan van het buitengebied;
2. De concept startnotitie 'Plattelandsvisie gemeente Dalfsen' en de opgenomen uitgangspunten.

Inleiding:

Het platteland is in beweging. Nooit eerder waren er zoveel ontwikkelingen gaande in het landelijk gebied. Veranderingen die zich voordoen zijn schaalvergroting, functiewijziging, leegstand en verwaarlozing of verwijdering van erfbeplanting. Daarnaast is er in het buitengebied sprake van grote opgaven zoals de stikstofproblematiek, transitie van de landbouwsector, asbestsanering, energieopwekking, waterkwaliteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit, etc. De aangekondigde transitie van de landbouw en het platteland met daarbij ook de natuuropgaven (waaronder stikstof en water) vragen veel van onder andere de agrarische ondernemers. De sector investeert waar mogelijk in nieuwe en aangepaste vormen van landbouw om een goed toekomstperspectief te behouden. Het leidt tot veel vragen bij agrariërs over de toekomstmogelijkheden van het bedrijf of het erf. Maar het leidt ook tot onzekerheid en zwaardere sociale problematiek. Er komen erven vrij waar een nieuwe invulling voor wordt gezocht, bijvoorbeeld via rood voor rood. Daarnaast merken bewoners en gebruikers van het landelijk gebied dat hun leefomgeving verandert en ontstaan er initiatieven om hier op een positieve manier aan bij te dragen, bijvoorbeeld op het gebied van biodiversiteit. Het vraagt goede afstemming met verschillende sectoren en initiatiefnemers van (nieuwe) grote ruimtevragen om het landschap haar kwaliteiten te doen behouden en tegelijkertijd een duurzaam verdienmodel voor agrarische bedrijven te creëren.

Er is daarom behoefte aan duidelijkheid en perspectief, waarvoor vooral Rijk en provincies aan de lat staan om deze te verschaffen. De vele opgaven moeten in verschillende beleidstrajecten en programma's integraal benaderd worden. Deze processen spelen op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. Lopende trajecten zijn bijvoorbeeld het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG), de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle, de regionale energiestrategie (RES) en de nieuwe provinciale Omgevingsvisie. Uit deze trajecten komen regels en maatregelen, waar wij ons als gemeente Dalfsen ook aan moeten houden. De gemeenteraad wil graag een plattelandsvisie waarin staat hoe de gemeente Dalfsen naar haar platteland kijkt en welke (beleids-)ruimte geboden wordt om de leefbaarheid van het platteland voor bewoners, gebruikers en ondernemers in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren.

In het raad breed aangenomen [amendement](#) uit 2022 bij vaststelling van de Omgevingsvisie 1.0 heeft u hier een eerste voorzet voor gedaan. Deze is vervolgens verwerkt in [de Omgevingsvisie 1.0](#) en later bekrachtigd in [het coalitieakkoord 'Veel te doen in Dalfsen'](#) ('22). De Omgevingsvisie kent vier gemeentebrede ambities met deelambities, waarvan een eigentijds, aantrekkelijk en onderscheidend platteland één is. Deelambitie drie (pg. 17) luidt als volgt:

'We stellen een programma platteland op waarin de samenhang tussen de bestaande waarden en functies en nieuwe ontwikkelingen naar voren komt. Thema's die hierbij in ieder geval relevant zijn:

- a) Balans tussen wonen, werken en recreatie;*
- b) Versterken van de natuur, landschap en cultuurhistorische waarden in het algemeen en de biodiversiteit in het bijzonder;*
- c) Positie en perspectief van nieuwe ontwikkelingen in het gebied.'*

De concept startnotitie, te vinden in bijlage 3, is de eerste stap richting de gewenste uitwerking van de Omgevingsvisie 1.0 voor het landelijk gebied, zoals verwoord in bovenstaande ambitie.

In hetzelfde amendement is ook aangegeven dat een nulmeting (of gebiedsscan) van het landelijk gebied en duidelijk vertrekpunt voor deze visie op het platteland kan vormen. Daarnaast kan hiermee de organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk, de belangen van Dalfsen goed vertegenwoordigen in de lopende trajecten zoals het NPLG, het PPLG, de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en de nieuwe provinciale Omgevingsvisie. Er is daarom gekozen om het project plattelandsvisie op te knippen in twee deelprojecten:

1. Deelproject gebiedsscan (nulmeting) platteland, waarvan u nu de resultaten wordt gepresenteerd.
2. Deelproject plattelandsvisie, waarvoor u nu de concept startnotitie wordt gepresenteerd.

Opinie

U wordt gevraagd uw opinie te geven over de uitgevoerde gebiedsscan (nulmeting) van het platteland en de opgestelde concept startnotitie voor het vervolgproces, aan de hand van een aantal concrete vragen (a. t/m f.).

1. Gebiedsscan landelijk gebied

Om goed beleid te kunnen maken, is het nodig een scherp beeld te hebben van hoe het ervoor staat op het platteland van de gemeente Dalfsen. Hiervoor is een nulmeting uitgevoerd. De opbrengsten hiervan zijn weergegeven in een zogeheten StoryMap. Er is cijfermatig in beeld gebracht hoe het platteland en al haar functies ervoor staat, zonder daar nu nog een waarde aan te hechten. Het gaat dus niet alleen over de agrarische sector, maar ook over wonen, recreëren, natuur, landgoederen en noem zo maar op. Het geheel vormt de gebiedsscan, wat als vertrekpunt dient voor de op te stellen plattelandsvisie. Hiervoor is gebruik gemaakt van bestaande data van verschillende bronnen, waarbij een selectie is gemaakt voor data die van belang zijn voor de toekomst van het landelijk gebied. Er is niet actief nieuwe data gewonnen, behalve voor wat betreft de agrarische sector. De agrarische sector en alle werkzaamheden die hierbij horen zijn een groot én belangrijk onderdeel van het platteland. De ontwikkelingen die nu gaande zijn in het landelijk gebied hebben grote impact op deze sector en daarmee ook op de leefomgeving van inwoners en gebruikers van het landelijk gebied. Om een goed beeld te krijgen van de agrarische sector is er, naast de openbare data die beschikbaar zijn, een enquête uitgevoerd. Deze enquête zoomt dieper in op de agrarische sector binnen de gemeente Dalfsen. Deze enquête is naar alle bij de gemeente bekende actieve agrarische bedrijven gestuurd. Uiteindelijk zijn 85 enquêtes ingevuld door agrariërs verspreid door de hele gemeente. De informatie is terug te vinden onder het tabblad 'Agrarische sector' in de gebiedsscan. Als laatste is ook het gemeentelijk ruimtelijk beleid onder de loep genomen.

De gebiedsscan is te benaderen via [deze link](#). U wordt gevraagd antwoord te geven op de volgende vragen:

- a. Kunt u zich vinden in de stelling dat de gebiedsscan een zo compleet mogelijk beeld geeft van de functies en waarden in het landelijk gebied van de gemeente Dalfsen?
- b. Zijn er wat u betreft nog thema's of functies onderbelicht in de gebiedsscan en zo ja, welke?
- c. Zijn er thema's waar extra onderzoek op uitgevoerd moet worden om ontbrekende data te verzamelen¹?

2. Concept startnotitie 'plattelandsvisie gemeente Dalfsen'

De concept startnotitie (te vinden in bijlage 3) is een startpunt om te komen tot een plattelandsvisie. Het is verstandig vooraf afspraken te maken over de scope en uitgangspunten van de plattelandsvisie. Op deze manier zijn de verwachting gelijkgesteld en kan het eindproduct hier beter aan voldoen. Om de startnotitie te kunnen verrijken en het aanbestedingstraject gericht te kunnen starten, wordt u gevraagd te reflecteren op de startnotitie, aan de hand van de volgende vragen:

- d. Herkent u zich in de probleemstelling en het doel in paragraaf 1.2 van de concept startnotitie?
- e. Kunt u zich vinden in de uitgangspunten, zoals opgenomen in paragraaf 3.1 en 3.2 van de concept startnotitie? Het gaat hierbij zowel om de inhoudelijke als de procesmatige uitgangspunten.
- f. Zijn er wat u betreft nog aanvullende aandachtspunten of accenten (zowel inhoudelijk als procesmatig) die niet benoemd zijn, maar die wel van belang zijn om mee te nemen bij het opstellen van de plattelandsvisie en zo ja, welke?

¹ Er is in het vervolgtraject zowel qua planning en budget geen rekening gehouden met extra onderzoek. Mocht de raad achten dat dit nodig is, dan gaat de planning voor de plattelandsvisie doorschuiven en is er extra budget nodig.

Financiële dekking:

Via de Perspectiefnota 2024-2027 is € 50.000 beschikbaar voor het opstellen van een plattelandsvisie. Er wordt echter verwacht dat het opstellen van de plattelandsvisie gezien de omvang van het participatietraject hoger zal uitvallen. Tevens heeft de provincie Overijssel aangegeven dat er mogelijkheden zijn voor subsidiëring; daarvan is de hoogte echter nog niet bekend.

Communicatie:

Een visie die niet gedragen wordt door bewoners en stakeholders, komt niet verder dan papier. Het is daarom belangrijk dat de inwoners, professionals en de politiek zich herkennen in het eindresultaat en dat het alle partijen toekomstperspectief biedt voor zover dat dat de gemeente daar invloed op heeft met haar beleid. Het uitgangspunt is daarom dat de plattelandsvisie in co-creatie met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en andere belanghebbenden wordt ontwikkeld. Hiervoor is ons inwonerbetrokkenheidsbeleid de basis. Het precieze plan van aanpak volgt nadat een partij is gekozen uit het aanbestedingstraject.

Vervolg:

De concept startnotitie wordt verrijkt op basis van de door u gestelde kaders. Gelijktijdig wordt het inkooptraject doorlopen voor de selectie van een bureau voor het vervolgproces. Het plan van aanpak (incl. gedetailleerdere planning) van het gekozen bureau completeert de startnotitie, welke wordt vastgesteld door het college en ter informatie aan uw raad wordt toegezonden.

Bijlagen:

1. De gebiedsscan van het platteland, te benaderen via [deze link](#)
2. Reactie stakeholders op gebiedsscan
3. Concept startnotitie plattelandsvisie

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/algemeen directeur,
H.J. van der Woude